

66/23. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2023. április 26.

A Törvényszék ítélete a T-54/21. sz. | OHB System kontra Bizottság ügyben

Galileo program: a Törvényszék elutasítja az OHB System által, átmeneti műholdaknak a Thales Alenia Space Italia és az Airbus Defence & Space részére történő odaítélése ellen benyújtott keresetet

A Törvényszék szerint a Bizottság nem volt köteles alaposabban megvizsgálni az OHB System által az Airbus Defence & Space ellen felhozott kifogásokat

A 2018. május 15-i hirdetményben¹ a Bizottság nevében és javára eljáró Európai Űrügynökség (ESA) a Galileo program keretében átmeneti műholdak beszerzésére irányuló közbeszerzési eljárást indított, amelynek célja egy európai műholdas rádiónavigációs és helymeghatározó rendszer polgári célokra történő létrehozása és üzemeltetése. Ezen eljárást versenypárbeszéd formájában indították meg, mivel a Bizottság már azonosította és meghatározta az igényeit, még nem határozta meg azonban az azok teljesítésére legalkalmasabb pontos eszközöket. Az ESA feladata volt a közbeszerzési eljárás megszervezése, míg a Bizottság maradt az ajánlatkérő szerv.² Úgy határoztak, hogy két nyertes ajánlattevő választható ki, és hogy a szerződés odaítélése a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlaton alapul.

A versenypárbeszéd részvételi jelentkezés benyújtására felhívó első szakaszának végén az ESA három ajánlattevőt választott ki, nevezetesen az OHB System AG-t, a felperest, az Airbus Defence and Space GmbH-t (a továbbiakban: ADS) és a Thales Alenia Space Italiát (a továbbiakban: Thales Alenia Space Italia). A második szakaszt, amely az ajánlatkérő szerv igényeinek kielégítéséhez szükséges eszközök azonosítására és meghatározására irányult, valamint a harmadik szakaszt követően, amelynek során az ESA felhívta az ajánlattevőket „végső ajánlatuk” benyújtására, a végső ajánlatokat egy értékelő bizottság értékelte, amely az eredményeket értékelő jelentésben ismertette. E jelentés alapján a Bizottság úgy határozott, hogy nem fogadja el a felperes ajánlatát, valamint hogy a szerződést a TASI és az ADS részére ítéli oda (a továbbiakban: megtámadott határozatok), amelyeket a felperessel a 2021. január 19-i levélben közöltek.

A megtámadott határozatok elfogadását megelőzően a felperes 2020. december 23-i levelében tájékoztatta a Bizottságot és az ESA-t, hogy 2019 decemberében az ADS felvette az egyik korábbi alkalmazottját, az igazgatási főigazgatót, aki széles körű hozzáféréssel rendelkezett a projekt adataihoz, és részt vett ajánlatának előkészítésében. Arra hivatkozott, hogy fennálltak olyan valószínűsítő körülmények, amelyek szerint ez a korábbi alkalmazott bizalmas információkat szerzett, és hogy a vele szemben benyújtott panaszt követően nemzeti büntetővizsgálatot indítottak. Ezért arra kérte a Bizottságot, hogy függessze fel a vitatott versenypárbeszédet, vizsgálja meg a kérdést,

¹ A hirdetményt az Európai Unió Hivatalos Lapjának Kiegészítésében 2018. május 15-én tették közzé (HL 2018/S 091–206089).

² Az európai műholdas navigációs rendszerek létrehozásáról és üzemeltetéséről, valamint a 876/2002/EK tanácsi rendelet és a 683/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1285/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 347., 1. o.) 15. cikkének (1) bekezdése értelmében a Bizottság hatáskör-átruházási megállapodást kötött az ESA-val a Galileo program kiépítésének szakaszában.

és adott esetben zárja ki az ADS-t e párbeszédből. 2021. január 20-i levelében a Bizottság arról tájékoztatta a felperest, hogy nem áll fenn elegendő indok az ilyen felfüggesztés igazolására, és hogy a nemzeti hatóságok által folytatott vizsgálat tárgyát képező állítások – az azokra vonatkozó jogerős ítélet vagy jogerős közigazgatási határozat hiányában – alapján nem indokolt kizárni az ADS-t a vitatott versenypárbeszédből.

A Törvényszék – amely előtt a megtámadott határozatok megsemmisítése iránti keresetet indítottak, amelyet teljes egészében elutasít – pontosításokkal szolgál többek között a valamely ajánlattevőre vonatkozó kizárási kritériumok alkalmazását és a 2018. évi költségvetési rendelet alapján történő testülethez fordulást illetően.³ Ugyanígy jár el a kirívóan alacsonynak tekintett ajánlat összetételének ellenőrzésére vonatkozó kötelezettséget és az odaítélésről szóló határozat önállóságát illetően is, amennyiben az ajánlatkérő csupán elfogadja az értékelő jelentés indokolását.

A Törvényszék álláspontja

Először is a Törvényszék elutasítja az ajánlattevő kizárására vonatkozó, a 2018. évi költségvetési rendeletben előírt kritériumok állítólagos megsértésére alapított kifogást.

Előzetesen emlékeztet arra, hogy az ajánlatkérő szerv kizárja az ajánlattevőt a közbeszerzési eljárásban való részvételtől, ha az ajánlattevő a 2018. évi költségvetési rendeletben előírt három kizárási kritériumnak megfelelő egy vagy több helyzetben van.

A jelen ügyben megállapítja, hogy a versenypárbeszéd időpontjában olyan jogerős ítélet vagy jogerős közigazgatási határozat hiányában, amely megállapítja, hogy az érintett ajánlattevő vagy valamely természetes vagy jogi személy, ezen ajánlattevő ügyviteli, ügyvezető vagy felügyelő testületének tagja, vagy az ajánlattevő tekintetében képviseleti, döntéshozatali vagy ellenőrzési jogkörrel rendelkező természetes vagy jogi személy súlyos szakmai kötelelességszegést követett el, az első két kritérium nem alkalmazható. A harmadik kizárási kritérium értelmében, amely a jelen ügyben az egyetlen olyan kritérium, amelyet jogerős ítélet vagy jogerős közigazgatási határozat hiányában alkalmazni lehet, az ajánlatkérő szerv csak előzetes minősítés⁴ alapján hozhat az ajánlattevő közbeszerzési eljárásból történő kizárásáról szóló határozatot, mégpedig kizárólag a 2018. évi költségvetési rendelet 143. cikkében említett testület ajánlásának beszerzését követően, amely szerint a tények és megállapítások figyelembevételével megállapítást nyert, hogy az ajánlattevő súlyos szakmai kötelelességszegést követett el.

Először is a Törvényszék megvizsgálja, hogy a Bizottság azáltal, hogy a jelen ügyben nem fordult e testülethez, a harmadik kizárási kritériumot megsértve, elmulasztotta-e kötelezettségei teljesítését.

E tekintetben rámutat arra, hogy a testülethez fordulás mögött meghúzódó cél az Unió pénzügyi érdekeinek védelme, és hogy az előzetes jogi minősítés, amely kizárólag a testület hatáskörébe tartozik, egyrészt szükségszerűen maguknak az ajánlattevőknek a magatartására, másrészt pedig a lényegében az Unió hatáskörrel rendelkező hatóságai vagy adott esetben a tagállamok által lefolytatott ellenőrzések vagy vizsgálatok keretében megállapított tényekre vagy megállapításokra vonatkozik. A Törvényszék ebből azt a következtetést vonja le, hogy az ajánlatkérő szervnek csak akkor kell a testülethez fordulnia, ha a rendelkezésére álló megállapított tények valószínűsítő körülményeknek, nem pedig pusztán gyanúnak minősülnek az ajánlattevő bűnösségére vonatkozó vélelem alátámasztására. Márpedig a jelen ügyben megállapítja, hogy először is a 2020. december 23-i levél volt az egyetlen olyan bizonyíték, amely az ADS állítólagos vétkes magatartásával kapcsolatban a Bizottság rendelkezésére állt. Másodsor, a felperes által e levélben megfogalmazott állítások nem tartoztak a hatáskörrel rendelkező uniós hatóságok vagy a tagállamok által lefolytatott ellenőrzések vagy vizsgálatok keretében megállapított tényekhez és megállapításokhoz. Harmadszor semmilyen, az említett állításokat alátámasztó bizonyítékot nem csatoltak e levélhez. Negyedszer, a megfogalmazott kifogások nem az ADS magatartására, hanem a felperes korábbi

³ Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 18-i 2018/1046 (EU, Euratom) európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2018. L 193., 1. o), és pontosabban e rendelet 136. és 145. cikke szerint.

⁴ A 2018. évi költségvetési rendelet 136. cikkének (2) bekezdése értelmében.

alkalmazottjának állítólagos magatartására vonatkoztak.

A Törvényszék ebből azt a következtetést vonja le, hogy ezen állításokat nem lehetett olyan tényeknek vagy megállapításoknak tekinteni, amelyek elegendő valószínűsítő körülményt képezhetnek az ADS bűnösségére vonatkozó azon vélelem alátámasztására, amely igazolná a testülethez való fordulást.

Miután erre a következtetésre jutott, a Törvényszék megvizsgálja, hogy a Bizottság mindazonáltal köteles volt-e vizsgálni ezen állításokat. E tekintetben megjegyzi, hogy **az ADS-nek felrótt egyetlen magatartás az volt, hogy a szóban forgó közbeszerzési eljárás során a felperes korábbi alkalmazottját alkalmazta. Márpedig ez a tény főszabály szerint önmagában nem minősül olyan magatartásra utaló valószínűsítő körülménynek, amely súlyos szakmai kötelelességszegésnek minősülhet.**

Hasonlóképpen, ami a felperes arra alapított kifogását illeti, hogy korábbi alkalmazottja megsértette üzleti titkait, mivel jogellenesen szerzett rá vonatkozó bizalmas információkat, amelyek jogtalan előnyhöz juttathatták az ADS-t a vitatott versenypárbeszéd során, a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy az ilyen jogsértés semmi esetre sem utal maga az ADS magatartására, és így nem alapozhatja meg az ADS bűnösségének vélelmét. Ráadásul a felperes által a 2020. decemberi levelében előterjesztett konkrét érvek és bizonyítékok hiányában megállapítja, hogy **a bizalmas információk – amelyek jogtalan előnyt biztosíthattak az ADS számára – megszerzésére vonatkozó állítás homályos és hipotetikus volt**, így nem minősülhet valószínűsítő körülménynek. Egyebekben a Törvényszék megállapítja, hogy a korábbi alkalmazott nem sokkal azután ment el a felperestől, hogy az a versenypárbeszéd második szakasza keretében benyújtotta a felülvizsgált ajánlatát, így semmiképpen sem rendelkezhetett információkkal a felperes és az ESA között a harmadik szakaszban folytatott párbeszédéről, sem pedig a felperes végső ajánlatának tartalmáról.

Következésképpen, mivel a 2020. decemberi levélben szereplő állítások nem minősülnek elegendő valószínűsítő körülménynek az ADS bűnösségére vonatkozó olyan vélelem megállapításához, amely igazolja a testülethez fordulást, **a Bizottság nem volt köteles vizsgálni azokat.**

Másodszor a Törvényszék elutasítja a kirívóan alacsony összegű ajánlatok vizsgálatára vonatkozó kötelezettségek megsértésére alapított kifogást. Emlékeztet arra, hogy a 2018. évi költségvetési rendelet rendelkezései értelmében az ajánlatkérő szerv az ajánlatok összeállítását és a szóban forgó szolgáltatást értékelve két lépésben értékeli a kirívóan alacsony összegű árajánlatok fennállását.⁵ Az első szakaszban az ajánlatkérőnek azt kell értékelnie, hogy a benyújtott ajánlatokban van-e olyan valószínűsítő körülmény, amely esetleg azt a gyanút kelti, hogy ezek az ajánlatok kirívóan alacsony összegűek. Ez az eset áll fenn különösen akkor, ha bizonytalannak tűnik egyrészt, hogy az ajánlat megfelel-e a hatályos jogszabályoknak, másrészt hogy az ajánlott ár magában foglalja az ajánlat műszaki szempontjaiból eredő valamennyi költséget. Ugyanez vonatkozik arra az esetre is, ha az ajánlott ár jelentősen alacsonyabb, mint a többi ajánlat ára vagy a szokásos piaci ár. Másodszor, ha fennállnak ilyen valószínűsítő körülmények, az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia az ajánlat összetételét, lehetőséget biztosítva az érintett ajánlattevőnek arra, hogy igazolja az árát. Ha a benyújtott magyarázatok ellenére az ajánlatkérő szerv megállapítja, hogy az ajánlat kirívóan alacsony jellegű, azt el kell utasítania.

A jelen ügyben a Törvényszék megállapítja, hogy az ADS ajánlatában szereplő végső ár és a többi benyújtott ajánlatban szereplő ár közötti eltérés önmagában nem utalhat az ADS ajánlatának kirívóan alacsony jellegére, figyelemmel a szóban forgó szerződés sajátosságaira. Egyrészt a közbeszerzési eljárás versenypárbeszéd formájában indult, mivel a Bizottság még nem határozta meg az igényeinek kielégítésére szolgáló pontos eszközöket. Így az ajánlatban szereplő árak az egyes ajánlattevők által javasolt különböző megoldásoktól és műszaki eszközöktől függtek. Másrészt a szóban forgó műholdak sajátos jellemzőiből következik, hogy azok nem olyan termékek, amelyek esetében létezik szabvány ár vagy piaci ár. Az árkülönbözetten túlmenően a felperes nem ad elő konkrét érvet azon állításának alátámasztására, amely szerint az ADS ajánlatának kirívóan alacsonynak kellett volna tűnnie.

⁵ A 2018. évi költségvetési rendelet I. melléklete 1. fejezete 2. szakasza 23.1. pontjának első bekezdése és 23.2. pontja.

A Törvényszék arra a következtetésre jut, hogy **a jelen ügyben nem bizonyították olyan valószínűsítő körülmények fennállását, amelyek a Bizottságban arra irányuló gyanút kelthettek volna, hogy az ADS ajánlata kirívóan alacsony összegű.** Következésképpen a Bizottság nem volt köteles az ADS ajánlatának összetételét ellenőrizni annak érdekében, hogy meggyőződjön arról, hogy az ajánlat nem kirívóan alacsony összegű-e.

Harmadszor a Törvényszék elutasítja az arra alapított kifogást, hogy a Bizottság azáltal, hogy az értékelő jelentésben szereplő eredmények megerősítésére szorítkozott, megsértette azon kötelezettségét, hogy a szerződés odaítéléséről önálló határozatot hozzon.

Egyrészt igaz ugyan, hogy a Bizottság átfogó felelősséggel tartozik a Galileo programért, és hogy e program kiépítésének szakaszában az ESA-val hatáskör-átruházási megállapodást kell kötnie, amely pontosítja ez utóbbi feladatait, különösen a rendszerre vonatkozó szerződések odaítélését illetően. Éppen a Bizottság és az ESA között létrejött hatáskör-átruházási megállapodás keretében volt feladata a Bizottság nevében és javára eljáró ESA-nak a vitatott versenypárbeszéd megszervezése, míg továbbra is a Bizottság maradt az ajánlatkérő szerv. A Galileo programért fennálló felelősség azonban nem módosíthatja, sőt növelheti a Bizottság mint ajánlatkérő kötelezettségeit.

Másrészt azokban az esetekben, amikor az ajánlatkérő szerv a 2018. évi költségvetési rendeletnek megfelelően értékelő bizottságot nevez ki, e bizottság feladata, hogy az értékelő jelentésében értékelje az ajánlatokat. Bár az ajánlatkérőt nem köti e jelentés, joga van a szóban forgó szerződés odaítélésekor e jelentésre támaszkodni. Következésképpen **az a tény, hogy a megtámadott határozatokat az értékelő jelentésre való utalással indokolták, mivel a Bizottság egyetértett a benyújtott ajánlatokat értékelő bizottság véleményével, semmit nem változtat azon, hogy azokat a Bizottság önállóan, ajánlatkérő szervként fogadta el.**

EMLÉKEZTETŐ: A megsemmisítés iránti kereset az uniós intézmények uniós joggal ellentétes jogi aktusainak megsemmisítésére irányul. Bizonyos feltételek mellett a tagállamok, az európai intézmények és a magánszemélyek indíthatnak megsemmisítés iránti keresetet a Bíróság és a Törvényszék előtt. Ha a kereset megalapozott, az uniós bíróság megsemmisíti a jogi aktust. Az érintett intézménynek a jogi aktus megsemmisítése miatt esetleg kialakult joghézagot orvosolnia kell.

EMLÉKEZTETŐ: A Törvényszék ítéletével vagy végzésével szemben a Bírósághoz lehet fellebbezni, kizárólag jogkérdésekben. A fellebbezésnek főszabály szerint nincs halasztó hatálya. Ha a fellebbezés elfogadható és megalapozott, a Bíróság hatályon kívül helye

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Törvényszéket.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

Kövesse a híreket!

